

การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

*The Participation Management Affecting to Effectiveness of
The Schools Under ROI-ET Primary Educational Service Area Office 3*

โสภิดา คล้ายหนองสรวง*

sopida_ida57_ngt47@hotmail.com

สุเมธ งามนกนก**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา และ 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา จากการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 จำนวน 327 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก
3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (X_1) ด้านการไว้วางใจกัน (X_2) ด้านความยึดมั่นผูกพัน (X_3) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) สังกัดสำนักงาน

*นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์เท่ากับ 58.10 เปอร์เซ็นต์ สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

รูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 1.121 + .294 (X_1) + .203 (X_4) + .209 (X_2)$$

รูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_Y = .331 (Z_{X_1}) + .265 (Z_{X_4}) + .252 (Z_{X_2})$$

คำสำคัญ : การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the participatory management of administrators, 2) to study the effectiveness of the schools, 3) to determine the relationships between the participatory management of administrators and the effectiveness of the schools, and 4) to construct the predictive equation of school effectiveness with study the participatory management of administrators under Roi-et Primary Educational Service Area Office 3.

The sample comprised of 327 teachers in primary schools under Roi-et Primary Educational Service Area Office 3. The instruments used in the study were a rating-scale questionnaire. The data were analyzed by using mean, standard deviation, Pearson Product-Moment Correlation and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows:

1. The participatory management of administrators under Roi-et Primary Educational Service Area Office 3 was at the high level, as a overall and in each aspect.
2. The effectiveness of the schools under Roi-et Primary Educational Service Area Office 3 was at the high level, as a overall and in each aspect.
3. The relationships between the participatory management of administrators and the effectiveness of the schools were positively significant correlated at 0.01 level.
4. The participatory management of administrators variables, setting goals and objectives together (X_1), trust (X_4) and commitment (X_2) can explain the school effectiveness (\hat{Y}) under Roi-et Primary Educational Service Area Office 3 at 58.10 percent.

The predictive equation show as follow:

$$\hat{Y} = 1.121 + .294 (X_1) + .203 (X_4) + .209 (X_2)$$

$$\hat{Z}_Y = .331 (Z_{X_1}) + .265 (Z_{X_5}) + .252 (Z_{X_3})$$

KEYWORDS : participation management of administrators/ effectiveness of the schools/ roi-et primary educational service area office 3

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการบริหารและการจัดการไว้ในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษาไว้ว่ามาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา โดยตรง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นการกระจายอำนาจการจัดและการบริหารการศึกษาไปให้เขตพื้นที่การศึกษา การบริหารมิใช่การสั่งการจากส่วนกลางดังที่เคยเป็น หากแต่เขตพื้นที่และสถานศึกษาจะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการจัดและบริหารการศึกษา (ทิพวรรณ จันทรสถิตย์, 2546 : 1) ภายใต้อำนาจพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สถานศึกษาจะมีบทบาทและภารกิจหลายประการ จึงต้องพร้อมกับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การจัดการศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษาจึงเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ : 2546) ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีความสำคัญทางการศึกษาเป็นหน่วยงานที่ให้บริการการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนโดยตรง และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกิดขึ้นอย่างแท้จริง ทำให้สถานศึกษากลายเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหาร และการจัดการศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 141) สถานศึกษาที่ดี มีคุณภาพทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และถูกแจสำคัญที่ไปสู่การเป็นสถานศึกษาที่ดีและมีคุณภาพนั้น ต้องมาจากคุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา (Sergiovanni, 1991 : p.76) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางการศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีเทคนิคและวิธีการบริหารหลากหลายรูปแบบ สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสูงสุด และเกิดผลสำเร็จขององค์กรการปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องใช้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ (ธีระ รุญเจริญ, 2546 : 1) โดยอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานทุกคนแสดงออกถึงแนวคิดต่าง ๆ แต่คงไว้ซึ่งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสุรศักดิ์ นานานุกูล และคณะ (2541 : 15) ที่ว่า การทำงานในองค์กรใด ๆ ก็ตาม หากดำเนินการโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอนย่อมทำให้การดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับแนวคิดของดวงแก้ว กอแก้ว (2543 : 17) ที่เสนอ

การบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น 2) การกระจายอำนาจในการบริหาร 3) การให้อำนาจในการตัดสินใจ และ 4) การไว้วางใจซึ่งกันและกันการบริหารแบบมีส่วนร่วมภายในองค์กรจะช่วยสร้างความสามัคคีทำให้บุคลากรรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรจึงเกิดความกระตือรือร้นขึ้นในสถานศึกษาที่ผู้บริหารได้ให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ดังนั้นการที่องค์กรจะประสบความสำเร็จได้นั้นผู้บริหารจะต้องจัดองค์กรให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่และในสถานศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องมีการจัดโดยการกระจายอำนาจให้ผู้ที่ มีหน้าที่รับผิดชอบได้ทำงานในหน้าที่ของตนเอง (เมตต์ เมตต์การ์ณจิต, 2547 : 52) สถานศึกษาเป็นองค์กรที่สำคัญที่สุดในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ บริหารจัดการให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง และเสมอภาค (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 30) การที่องค์กรจะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายนั้น ตัวชี้วัดที่จะเป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายว่าการบริหารองค์การบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่เพียงใด ก็คือ ประสิทธิภาพองค์กร (Organizational effectiveness) ประสิทธิภาพองค์กรมีความสำคัญยิ่งในศาสตร์ทางการบริหารและองค์การ เป็นการแสดงถึงบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดขององค์กรไว้ (Etzioni, 1964; Reddin, 1970; Robbin, 1990) ถ้าองค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถดำรงอยู่ต่อไป แต่ถ้าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย องค์กรนั้นก็ล้มสลายไป (Barnard:1968) อาจกล่าวได้ว่าประสิทธิผล คือ ตัวชี้วัดที่เป็นเครื่องตัดสินในขั้นสุดท้ายถึงความสำเร็จในการบริหารองค์การ การที่จะทำให้ประสิทธิผลบังเกิดขึ้นได้อาจต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย และการที่จะสามารถทำให้บุคลากรในองค์กรมีการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สิ่งสำคัญคือผู้บริหารอาจต้องให้หลักการแบบมีส่วนร่วมเข้าสนับสนุนตั้งนั้น การบริหารทุก ๆ องค์กรจะ

เกิดประสิทธิผลได้ขึ้นอยู่กับการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลด้านสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน (Bass, 1998 : pp.5-7 ; Hoy Miskel, 2001 : pp.305-306 citing mott, 1972) การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ตลอดจนปรับเปลี่ยนวิธีคิดใหม่ให้สอดคล้องกับสังคมและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545: 2) ทำให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประสบปัญหาหลายประการ เช่น 1) ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังไม่เป็นที่พึงพอใจ 2) ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกยังพัฒนาไม่ครอบคลุมทุกด้าน 3) ด้านความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ครูมีการพัฒนาตนเองน้อยลงเมื่อเทียบกับสภาพปัจจุบันที่เศรษฐกิจและสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว 4) ด้านความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนผู้บริหารสถานศึกษาไม่เปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารและร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ของโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, 2551 : 8-9) และจากรูปแบบในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ยังไม่สามารถบริหารจัดการสถานศึกษาสู่องค์กรคุณภาพได้ เนื่องจากปัญหาอุปสรรคด้านบุคลากร งบประมาณ ทรัพยากร และการบริหารจัดการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพตามโครงสร้างการบริหาร

งานปัจจุบัน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3) ผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบ การบริหารการศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไป ด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล โดยอาศัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้วยการเปิดโอกาส ให้ผู้ร่วมงานทุกคนแสดงออกถึงแนวคิดต่าง ๆ แต่คงไว้ซึ่ง เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้อง กับแนวคิดของสุรศักดิ์ นานานุกูล และคณะ (2541:15)

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญ และประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นตามมา ทำให้ผู้วิจัยต้องการ ที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เพื่อให้ผู้บริหาร สถานศึกษานำข้อมูลจากผลการวิจัยไปเป็นแนวทาง ในการปรับปรุงการบริหารงานในสถานศึกษาให้บรรลุ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มคุณภาพของ ผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหาร แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของ สถานศึกษา จากการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งต่อสถานศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 โดยเฉพาะ ผู้บริหารสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการศึกษา ที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารให้ มีประสิทธิภาพต่อไป ดังนี้

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถาน ศึกษา นำการบริหารในรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไปปรับใช้ในสถานศึกษา อันจะส่งผลให้สถานศึกษามี ประสิทธิภาพบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถาน ศึกษา นำการบริหารในรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ไปปรับปรุง แก้ไข เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการ บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในการพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อ สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการ ปรับปรุง แก้ไขรูปแบบการบริหารของสถานศึกษา อันเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการบริหารให้เกิด ความชัดเจน ง่ายต่อการวางแผน และการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลของสถานศึกษา

คำถามการวิจัย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถาน ศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 อยู่ใน ระดับใด
3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม

ศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาหรือไม่

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้หรือไม่

สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 เป็นการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg, 1996) ซึ่งได้แบ่งองค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน (goals and objectives)

2. ความยึดมั่นผูกพัน (commitment)

3. ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงาน (Autonomy)

4. การไว้วางใจกัน (trust)

และศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาตามแนวคิดของมอท์ (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991 : p. 373) ประกอบด้วยความสามารถ 4 ด้าน คือ

1. ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2. ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

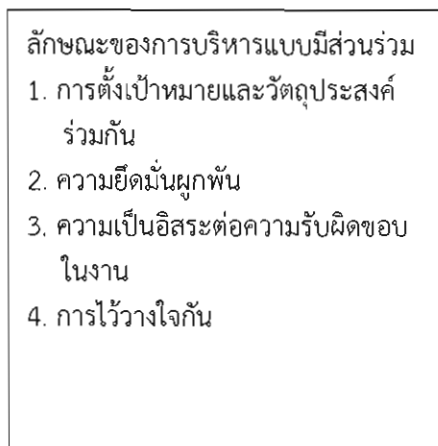
3. ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

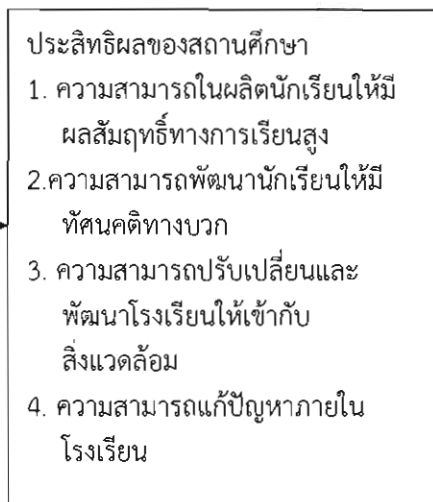
ประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นผลผลิตที่เกิดจากปัจจัยการบริหาร ซึ่งปัจจัยการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญ (Steers, 1977) จูเฟอร์ณ์ โสตะ (2543) กล่าวถึงการบริหารแบบมีส่วนร่วมหมายถึง การที่บุคคล หรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุน ทำประโยชน์ต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิผลขององค์กร ขึ้นอยู่กับการรวมพลังขององค์กร ในการปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

จากแนวคิดดังกล่าว เมื่อผนวกเข้ากับตัวแปรต้นที่ศึกษา ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปมาใช้เป็นกรอบความคิดในการศึกษาครั้งนี้ดังภาพที่ 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหาในการวิจัยการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ตามแนวคิดของสวอนสเบิร์ก (Swansburg, 1996 : pp. 391-394) แบ่งลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ด้าน ได้แก่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความยึดมั่นผูกพัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการไว้วางใจกัน ประสิทธิผลของสถานศึกษาใช้แนวคิดของมอทท์ (Mott, 1972 cited in Hoy & Miskel, 1991, p. 373) ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ประกอบด้วย อำเภอเสลภูมิ อำเภอโพนทอง อำเภอหนองพอก อำเภอเมยวดี อำเภอ

โพธิ์ชัย จำแนกตามประเภทของสถานศึกษา จำนวน 2,120 คนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : pp. 607-610) และในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนแต่ละประเภทของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวน 327 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ตัวแปรต้น การบริหารแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ การตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ความยึดมั่นผูกพัน ความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบในงานการไว้วางใจกัน

3.2 ตัวแปรตาม ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้แก่ ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

**ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับ
สิ่งแวดล้อม** ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารแบบมี
ส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยได้
ดำเนินการตามรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 3 จำนวน 2,120 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่
ครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 3 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง
ของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Moragn, 1970 :
pp. 607-610) และในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนแต่ละ
ประเภทของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น
(stratified random sampling) จำนวน 327 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลประเภทของ
สถานศึกษามีจำนวน 1 ข้อ เป็นแบบตรวจสอบรายการ
(check-list) เป็นคำถามเกี่ยวกับประเภทของสถานศึกษา
ได้แก่ ประถมศึกษา และขยายโอกาสทางการศึกษา

2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วน
ร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาระดับศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ตามแนวคิดของ
สวอนเบิร์ก (Swansburg, 1996 : pp.391-394) แบ่ง
องค์ประกอบของการบริหารแบบมีส่วนร่วมไว้ 4 ด้าน
คือด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ด้าน
ความยึดมั่นผูกพัน ด้านความเป็นอิสระต่อความรับผิดชอบ
ในงาน ด้านการไว้วางใจกันมีจำนวน 16 ข้อ ลักษณะ
แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

(rating scale) กำหนดความมากน้อยในระดับการบริหาร
แบบมีส่วนร่วม

3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับ
ศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 แนวคิดของมอทท์ (Mott, 1972
cited in Hoy & Miskel, 1991 :p. 373) ใน 4 ด้าน คือ
ความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
สูงความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
ความสามารถปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับ
สิ่งแวดล้อม ความสามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียนมี
จำนวน 22 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) กำหนดความมาก
น้อยในระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำ
ข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตาม
ขั้นตอนดังนี้

1.1 นำหนังสือจากศูนย์นวัตกรรมการ
บริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับศึกษาร้อยเอ็ดเขต
3 ที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 327 ฉบับ
ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาระดับศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
ด้วยตัวของวิจัยเอง และส่งทางไปรษณีย์ ซึ่งวิจัย
ได้บรรจุซองแต่ละชุดอย่างมิดชิด พร้อมได้ติดแสตมป์
จำหน่ายของถึงวิจัย เพื่อให้ส่งคืนตามกำหนด

1.3 ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน
ด้วยตนเอง เพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนกลุ่ม
ตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้รับ
แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น จำนวน 327 ฉบับ คิดเป็น 100
เปอร์เซ็นต์

2. การจัดการทำข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน
ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ ของ
แบบสอบถามที่ส่งคืนมาทั้งหมด

2.2 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาทำการ
ลงรหัส เพื่อให้หน้าหน้ากระดาษแต่ละข้อ แล้วทำการบันทึก
ข้อมูลในคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม
ทางสถิติ

2.3 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และแปล
ผลเกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม และการแปล
ความหมายของคะแนนที่กำหนดไว้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม
สำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และการทดสอบสมมติฐาน
ในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่อหาระดับการบริหารแบบมี
ส่วนร่วมและประสิทธิผลของสถานศึกษา สถิติที่ใช้คือการ
หาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 การบริหาร
แบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา กับ
ประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันสถิติที่
ใช้คือค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (pearson product-
moment correlation)

3.การทดสอบสมมติฐานที่ 2 การบริหารแบบ
มีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถพยากรณ์
ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 สถิติที่ใช้ คือ การ
วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (stepwise
multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาการบริหารแบบมี
ส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3 สรุปได้
ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน
อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาการบริหารแบบมีส่วนร่วม
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยเรียงลำดับคะแนน
เฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือความเป็นอิสระต่อ
ความรับผิดชอบในงาน ความยึดมั่นผูกพัน การไว้วางใจ
กัน และการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดย
ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อ
พิจารณาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 โดยเรียง
ลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือความ
สามารถแก้ปัญหาภายในโรงเรียน ความสามารถปรับ
เปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความ
สามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และ
ความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก

3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
สถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01

4. สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา
จากการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 3 ที่ดีที่สุด ได้แก่

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y} = 1.121 + .294 (X_1) + .203 (X_4) + .209 (X_2)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐานคือ

$$\hat{Z}_Y = .331 (Z_{X_1}) + .265 (Z_{X_4}) + .252 (Z_{X_2})$$

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัยซึ่งผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารโดยเน้นการมีส่วนร่วมเป็นหลัก ก่อให้เกิดการพัฒนาแนวคิดสร้างสรรค์และวัฒนธรรมอันดีงาม อันจะนำไปสู่การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่าย ทั้งนี้ แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานส่วนหนึ่ง อาจมาจากการให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในงานซึ่งทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ในปัจจุบันโครงสร้างของโรงเรียนทุกแห่งในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาด้านวิชาการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหน้าที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3, 2551 : 1) แต่ผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละโรงเรียนจะเน้นเป้าหมายที่ต่างกัน ขึ้นอยู่กับสภาพของแต่ละโรงเรียน

3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการจัดการศึกษา กระบวนการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการบริหารให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา เป็นไปตามนโยบายในการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 2) ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการกระจายงานผู้รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย จึงต้องมีการบริหารแบบมีส่วนร่วมเกิดขึ้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ได้รับความสนใจในวงการบริหารโรงเรียนมากในปัจจุบัน

4. เนื่องจากประสิทธิผลของโรงเรียนแต่ละประเภท ต้องอาศัยปัจจัยทางทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งปัจจัยสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนทุกประเภทต้องนำพาโรงเรียนไปสู่เป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการปรับปรุงโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะเป็นการวางรากฐานโรงเรียนให้มีชีวิตชีวา ตื่นเต้น มีลักษณะก้าวหน้า และประสบความสำเร็จ (สุรัฐ ศิลปอนันต์, 2545) จะเห็นได้ว่า โรงเรียนประเภทต่าง ๆ ที่เปิดสอนต่างระดับการศึกษากัน ย่อมมีจุดหมายปลายทางต่างกันด้วย ตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

5. โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และเกิดประสิทธิผลในโรงเรียน ทำให้การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทิศทางบวก และโดยธรรมชาติของการทำงาน หากทุกคนทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ได้รับรู้ความเคลื่อนไหวของงาน ช่วยกันพัฒนาและแก้ปัญงาน ผลลัพธ์ที่ได้ก็จะไปตามที่ทุกคนทุกฝ่ายคาดหวัง นั่นคือ การทำงานแบบมีส่วนร่วมจะนำมาซึ่งประสิทธิผล แต่หากขาดการมีส่วนร่วม

6. การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ จะมีส่วนร่วมตั้งแต่วิธีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการทำงาน เพื่อ

ให้การทำงานดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน สู่เป้าหมายที่ร่วมกันตั้งไว้ ทำให้ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ สำหรับด้านการไว้วางใจกันสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะในการทำงานทุกอย่างจำเป็นต้องไว้วางใจกัน เชื่อใจกันว่าทุกคนมีความสามารถ ทำให้ผลลัพธ์ที่ออกมามีประสิทธิภาพ และด้านความยึดมั่นผูกพันสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อาจเป็นเพราะการทำงานทุกอย่างหากผู้ร่วมงานมีความผูกพันกัน มีความรัก สามัคคีกัน ก็จะทำให้งานนั้นมีประสิทธิผลได้เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษา พบว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนางานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งได้ตั้งไว้ และผลักดันนโยบายทางการศึกษาให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนตามอัธยาศัยสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ซึ่งสถานศึกษาต้องมีการประชุมร่วมกันมากยิ่งขึ้นและเปิดโอกาสให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของครูผู้สอนเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางาน และที่สำคัญต้องควบคุม กำกับ นิเทศ ติดตามงานอย่างสม่ำเสมอ

1.2 จากการศึกษา พบว่าประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก อยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจึงควรส่งเสริมประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยในการจัดการศึกษาของนักเรียนสถานศึกษา จะต้องสร้างทัศนคติทางบวกให้นักเรียนมีความรู้สึกและแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษาเล่าเรียน มีระเบียบวินัย ความประพฤติเรียบร้อย มีเหตุผล ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และทำให้นักเรียนรู้จักพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านอย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.2 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ดเขต 3

2.3 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.4 ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.5 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

2.6 การศึกษาคั้งนี้ เป็นการศึกษาเฉพาะสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 ดังนั้นหากมีการศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา รวมทั้งมีการเปรียบเทียบให้เห็นถึงความแตกต่างในแต่ละจังหวัด จะทำให้เห็นถึงภาพรวม ของการวิจัยอย่างครอบคลุม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ดวงแก้ว กอแก้ว. (2543). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วม ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานความ ผูกพันในองค์การและเจตคติต่อองค์การ : กรณีศึกษานาครากรุงเทพมหานคร จำกัด (มหาชน) สาขาบางกะปิ*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ทิพวรรณ จันทร์สถิตย์. (2546). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม. วารสารวิชาการสถาบันราชภัฏธนบุรี*. 3(1), 1.
- ธีระ รุณเจริญ. (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ราชการ*. กรุงเทพฯ: บุคพอยท์.
- สุศักดิ์ นานานุกูล และคณะ. (2541). *การบริหารบุคคล. ภูมิบัณฑิตห้องสมุด: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2545). *กระบวนการปฏิรูปโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. (2551). *รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้ เรียน. วารสารข่าวการศึกษา*. 1(1), 8-9.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559)*. ฉบับสรุป (พิมพ์ ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- Barnard, I. C. (1968). *The functions of executive*. Cambridge :Harvard University Press.
- Bass, B. M. (1998). *Transformational leadership : Industrial, military, and educational impact*. New Jersey : Lawrence Erlbaum Associates.
- Etzioni, A. (1964). *Modern organization*. New Jersey: Prentice - Hall.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities educational and psychological measurement*, 30, pp. 607-610.
- Mott, P.E. (1972). *The Choracteristic of effective organization*. New York : Harper and Row.
- Sergiovanni.(1980). *Education governance and administrative*. New Jersey : Prentice – Hall, Inc.
- Steers, R.M. (1977).*Organizational effectiveness: A behavioral view*. Santa Monica : Goodyear.
- Swansburg, R.M. (1996). *Management and Leadership far Nurse Managers*.Boston : Jones and Bartlett Publishers.